

Posudek vedoucího práce

Mgr. Martin Pácha

Zakázaná víra: Tzv. náboženské sekty a komunistická diktatura (Forbidden Faith: The so-called Religious Sects and Communist Dictatorship)

Práce Mgr. Martina Páchy se zaměřuje na málo zpracovanou otázku tzv. náboženských sekt v rámci komunistické diktatury, přičemž se zaměřuje především na Svědky Jehovovy a letniční hnutí. K práci přistoupil velmi poctivě, a to jak z hlediska teoretických východisek a metodologie, tak pramenného výzkumu, včetně mezinárodního kontextu.

Postupuje systematicky od vymezení tématu, přes zakotvení problematiky v teorii i praxi až ke konkrétnímu mapování vybraných skupin. Pracuje s pojmem „náboženské pole“ a dále analyzuje koncepty, konflikty, adaptaci i kooperaci. Mimořádně oceňuji právě přehled v dosavadním bádání i v konceptech přístupu k tématu nejen v českém prostředí. Skvěle se orientuje jak na „poli“ historie, tak religionistiky, právě toto mezioborové pojetí je pro práci jednoznačným přínosem.

Autor se věnuje konkrétnímu vývoji a zaměřuje se na aktéry a jejich strategie, stejně jako na obecný rámec cesty a snah k legalizaci. V kontextu Československa dále oceňuji také „slovenské intermezzo“, neboť slovenský aspekt velmi často v podobných pracích absentuje.

Z konkrétních momentů chci zvýraznit autorovu práci právě v mapování osobních strategiích klíčových aktérů, zde se objevuje doklad nejednoznačnosti chování se uvnitř diktatury, včetně vědomé kooperace se Státní bezpečností. Tyto kroky přitom mapuje velmi suverénně tak, že výsledkem není rozhodně černobílý pohled v dichotomii „agent-disent“. V tomto ohledu práce přináší mnoho nového i v interpretační rovině, jak vnímat chování aktérů během života v komunistické diktatuře.

Velmi také oceňuji závěr práce, kde zpracovávané téma dokáže napojit na obecnější charakteristiky a prokazuje schopnost analýzy a kritického myšlení.

Stejně tak oceňuji stylistickou úroveň, přičemž všechny výše zmíněné charakteristiky mě vedou k doporučení opublikování práce.

Z pozice vedoucího práce chci také ocenit práci doktoranda během jeho studia, a to jak jeho zahraniční badatelské pobyty, tak projektovou práci v rámci Grantové agentury Univerzity Karlovy. Práci poctivě a pečlivě konzultoval a všechny aktivity během studia považuji opravdu za excelentní.

Z pozice vedoucího práce proto mohu výsledek jednoznačně doporučit k obhajobě a věřím v její úspěšné obhájení.

Případné dotazy k obhajobě:

- 1) Jak reflektovaly dané církve svoji „komunistickou minulost“, resp. přesněji právě kooperaci se Státní bezpečností.
- 2) Jak by doktorand charakterizoval rozdíly mezi českým a slovenským prostředím.

V Praze dne 14. června 2023

Prof. PhDr. Michal Stehlík, Ph.D.